

Miljö- och energidepartementet

m.registrator@regeringskansliet.se
m.remiss-energi@regeringskansliet.se

Remissvar M2017/00026/Ee

Energikommissionens betänkande Kraftsamling för framtidens energi (SOU 2017:02)

Om Power Circle

Power Circle är elkraftbranschens intresseorganisation för framtidsfrågor kring el och elektrifiering. Framtidsfrågorna spänner från forskning och utveckling till industrialisering. Inom Power Circle samlas ett 50-tal företag och organisationer med verksamhet inom energiområdet, alltifrån elnät, energilager, energitjänster samt elektrifiering av transportsektorn och laddinfrastruktur.

Power Circles kommentarer

Power Circle arbetar i huvudsak med frågor som rör el och elektrifiering, och i synnerhet med smarta nät, energilager och e-mobility, varför kommentarerna nedan främst berör de delar av betänkandet som hanterar dessa frågor. Power Circle är generellt positiva till betänkandets innehåll. Framför allt ställer sig Power Circle positiva till ramöverenskommelsen med ett långsiktigt mål om ett 100 % förnybart energisystem som är ett viktigt riktmärke för att möjliggöra långsiktig planering och skapa stabila långsiktiga spelregler för energimarknaden.

Det är positivt att Energikommissionen har uppmärksammat den pågående trend med ökande elektrifiering som pågår i samhället och att det även konstateras att den i många fall innebär både ökad effektivisering och minskad klimatpåverkan. Power Circle håller vidare med Energikommissionen om att det är angeläget att skapa förutsättningar för en långsiktigt säker och hållbar elförsörjning, och för att få till stånd samhällsekonomiskt effektiva investeringar i alla delar av energisystemet – tillförsel, omvandling, överföring, lagring och användning. Det är även positivt att möjligheten till att öka flexibiliteten i elsystemet genom energilager och användarflexibilitet uppmärksammas i slutbetänkandet, liksom hur ny teknik i överföringsnäten, exempelvis mät- och styrutrustning, tillsammans med andra smarta tjänster och produkter kan bidra till att effektbehovet i systemet kan mötas.

Med anledning av att Energikommissionen uppmärksammat både möjligheterna med ny teknik för flexibilitet och energilager samt den potential till effektivisering och minskad klimatpåverkan som finns med ökad elektrifiering är det synd att slutbetänkandet inte innehåller fler skarpa förslag på dessa områden. Av de 13 förslag som lyfts fram i sammanfattningen berör endast ett de stora möjligheter som ny teknik och digitalisering innebär, och det är dessutom en utredning och inget skarpt förslag. Power Circle saknar förslag kring hur en svensk hemmamarknad för energilager ska främjas, vilket är viktigt både för att skapa förutsättningar för teknikutveckling och industrialisering i Sverige samt för att ta tillvara på de nyttor som energilager kan göra i elsystemet. Exempelvis visar en utredning som Power Circle mfl gjort att ett batterilager med ca 1 kWh storlek per lägenhet kan minska toppeffektbehovet med 40% i ett flerbostadshus – en systemtjänst som riskerar att gå om

2017-04-12

intet utan politisk styrning.

Vidare styr samtliga av de förslag som lyfts fram inom energieffektiviseringsområdet (PFE och vita certifikat eller motsvarande) mot minskad användning av energi inom snäva systemgränser, snarare än mot ökad elektrifiering och minskad klimatpåverkan. Power Circle motsätter sig även att antagandet som legat till grund för dessa förslag: "Att över tid minska elanvändningen är klokt för det enskilda hushållet och det bidrar till företags konkurrenskraft" nödvändigtvis är sant. Om en ökad elanvändning sker på bekostnad av exempelvis minskad användning av fossila bränslen kan den mycket väl snarare öka konkurrenskraft och stärka hushållsekonomin. Ett företag som ökar sin elanvändning genom att elektrifiera industriprocesser som annars ger upphov till höga CO2-utsläpp, eller som går över på en elektrifierad fordonsflotta, kan inom företagets systemgräns mycket väl komma att öka sin energianvändning (exempelvis då bränslet till fordonen flyttas innanför systemgränsen och hamnar på företagets elräkning) samtidigt som samhällsnyttan är betydlig. Power Circle anser därför att systemperspektivet måste tas i beaktande när mål och styrmedel för energieffektivisering utformas så att det huvudsakliga målen, minskade klimateffekter och högre systemeffektivitet, alltid tas med i beräkningen.

Power Circle ifrågasätter också om de stora möjligheterna med energilager, både på användarnivå och i elnätet, samt smarta nät tillräckligt tagits i beaktande vid utformning av förslagen om överföringskapacitet. Som förslagen kring ökad överföringskapacitet i elnätet nu är formulerade verkar de styra mot utbyggnad av traditionella elledningar snarare än att sätta mer samhällsekonomiskt effektiva alternativ i första rummet. Power Circle är positiva till att bygga ihop elnätet med andra länder och till att Sverige ska ha en stabil transmission som säkerställer att elsystemet fungerar även i en framtid med mer intermittent produktionskapacitet. Dock kan lager och smarta nättekniker ibland vara både lika tillförlitliga och mer ekonomiska alternativ än att bygga nya ledningar, och det kan dessutom gå snabbare. Power Circle anser att elnätsföretagen och stamnätsoperatören behöver tydliga incitament att i första hand välja systemeffektiva lösningar för att inte fastna i traditionella lösningar som är mer kostsamma och riskerar att bli obsoleta i framtidens energisystem. Den enda skrivningen som pekar i rätt riktning i bedömningen i nuläget är att "Regelverken kring elnäten bör ständigt utvecklas för att säkerställa att näten byggs ut på ett kostnadseffektivt sätt, att elnäten är möjliggörare för nya produkter och tjänster...". Power Circle anser att det är tveksamt om detta tillräckligt tydligt lyfter nya, smarta tekniker framför traditionella ledningar.

Power Circle är positiva till att skärpa funktionskraven på nya elmätare samt att ge kunden ett öppet gränssnitt och till att ge Energimarknadsinspektionen möjlighet att bevilja demonstrations- och pilotprojekt. Power Circle delar vidare synen att det är viktigt att skapa förutsättningar för ökad användarflexibilitet i marknadsdesignen. Även här hade dock fler skarpa förslag varit önskvärda.

Power Circle står till förfogande för vidare diskussioner på området.

Stockholm 2017-04-12

Olle Johansson, VD
Power Circle AB